

Financiado por la Unión Europea
NextGenerationEU

GOBIERNO
DE ESPAÑA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

Marc de competències digitals per a la formació del personal de Justícia

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE JUSTICIA

Centro de
Estudios
Jurídicos

Marc de competències digitals per a la formació del personal de Justícia

Madrid, 2023

Cita recomendada: Marc de competències digitals per a la formació del personal de Justícia. Centro de Estudios Jurídicos. Madrid, 2023

Coordinación:

Abigail Fernández González. Directora del Centro de Estudios Jurídicos.

Teresa Muñoz-Reja Herrero. Subdirectora General – Jefa de Estudios del Centro de Estudios Jurídicos.

EDITA: Centro de Estudios Jurídicos

NIPO (ed. electrónica en PDF): 054230045

Catálogo de publicaciones de la Administración General del Estado:

<https://cpage.mpr.gob.es>

Índice

1. Introducció	6
2. Presentació del marc	8
2.1 Característiques i objectius	10
2.2 Metodologia d'elaboració	11
2.2.1 Fase d'anàlisi	11
2.2.2 Fase d'elaboració	12
2.2.3 Validació i retroalimentació	12
2.2.4 Implementació i actualització	12
3. Estructura del marc	13
3.1 Àrees de competència digital	13
3.2 Nivells de competència	15
4. Àrees de competència	16
4.1 Àrea I – drets i deures digitals	16
4.1.1 Competència 1 – Coneixement i aplicació de la Carta de drets digitals	16
4.1.2 Competència 2 – Comportament ètic i jurídicament responsable	18
4.1.3 Competència 3 – Privacitat i protecció de dades personals	20
4.1.4 Competència 4 – Abast dels drets de propietat intel·lectual	22
4.2 Àrea II – Entorn Digital de Justícia	24
4.2.1 Competència 1 – Treball deslocalitzat	24
4.2.2 Competència 2 – Identificació, autenticació i firma electrònica	26
4.2.3 Competència 3 – Expedient judicial electrònic	28
4.2.4 Competència 4 – Gestió de la informació i tramitació orientada a la dada	30
4.2.5 Competència 5 – Resolució de problemes	32
4.3 Àrea III – Accessibilitat i Atenció a la ciutadania	34
4.3.1 Competència 1 - Accés igualitari i inclusiu a la justícia	34

4.3.2 Competència 2 - Punts digitals d'accés a la justícia: sensibilització, informació i atenció a la ciutadania	36
4.3.3 Competència 3 - Immediatesa digital i servicis en línia	38
4.3.4 Competència 4 – Creació i edició de continguts digitals	40
4.4 Àrea IV - Transformació digital i gestió del canvi	42
4.4.1 Competència 1 - Gestió del canvi vinculat a la transformació digital	42
4.4.2 Competència 2 - Autoconeixement, aprenentatge i millora contínua	44
4.4.3 Competència 3 - Avaluació de necessitats i respostes tecnològiques	46
4.4.4 Competència 4 – Robotització i intel·ligència artificial aplicada a la justícia	48
4.4.5 Competència 5 - Col·laboració institucional	50
4.5 Àrea V - Seguretat i sostenibilitat	52
4.5.1 Competència 1 - Seguretat i protecció de sistemes i dispositius	52
4.5.2 Competència 2 - Seguretat i confidencialitat de la informació	54
4.5.3 Competència 3 - Gestió i notificació d'incidents de seguretat	56
4.5.4 Competència 4 - Seguretat i salut: prevenció de riscos laborals	58
4.5.5 Competència 5 - Ús sostenible de les TIC	60
5. Glossari	62
6. Referències	75
7. Marc normatiu	77
7.1 Àmbit europeu	77
7.2 Àmbit estatal	77

1. Introducció

El Centre d'Estudis Jurídics (CEJ) és un organisme autònom dependent del Ministeri de Justícia. Es dedica a l'organització de cursos selectius i a la formació dels membres de la Carrera Fiscal, dels cossos de lletrats de l'Administració de Justícia, metges forenses, facultatius de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses i altres persones al servei de l'Administració de Justícia, del cos d'advocats de l'Estat i a la formació especialitzada en la funció de Policia Judicial de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.

El CEJ té com a objectiu ser un actor principal en els processos de transformació de la justícia a través de la formació, aportant una visió estratègica i integral dels processos d'aprenentatge en conjunt.

En este context, la formació que impartix el CEJ s'ha d'adaptar a les necessitats actuals i futures i dotar a les carreres i cossos que s'hi formen de les ferramentes, les habilitats i els recursos necessaris per a respondre, en termes globals, a les seues necessitats i les de la ciutadania per a la qual treballen.

Tot això s'ha de basar en processos de reforç i capacitació de docents i col·laboradors per a garantir que la formació impartida s'adeqüe a una estratègia d'aprenentatge innovador i basat en competències, l'execució de la qual està estretament vinculada a la integració de l'ús de les TIC en la docència.

Estes previsions es reflectixen en el Pla Estratègic 2021-2024 del CEJ, en el qual ja s'anticipa la necessitat de millorar les competències digitals del personal de Justícia davant dels reptes que suposa la transformació digital de la justícia.

Davant d'estos reptes i prenent com a referència els valors que propugna la Carta espanyola de Drets Digitals, el CEJ ha elaborat este **Marc de competències digitals per a la formació del personal de Justícia**, que se suma a les diferents actuacions de transformació digital i innovació tecnològica propugnades pel Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), el Pla Justícia 2030 i el Pla Nacional de Competències Digitals.

Per tant, en este context i atenent l'impacte de la transformació digital en el sector de la justícia, el valor afegit d'este Marc de competències digitals per al personal de l'Administració de Justícia és aconseguir un model de referència integrador, en el qual es veguen reflectides les grans àrees de competència digital, el desenvolupament del qual considerem essencial per a tots els operadors i professionals al servici de la justícia, així com per a la ciutadania en el context de les seues relacions amb esta.

2. Presentació del marc

La transformació digital, impulsada per la innovació i l'evolució tecnològica, comporta una sèrie d'avanços i desafiaments en la societat que tenen impacte en tots els sectors, inclòs el de la justícia.

Així doncs, els sistemes judicials, com a pilar central de l'estat de dret, estan fent front a estes exigències canviants i posant a disposició de la ciutadania les possibilitats tecnològiques adequades. Este procés de digitalització comporta un compromís amb una societat moderna, avançada i en la qual l'eficàcia, l'eficiència i l'efectivitat són termes traslladables a qualsevol servici públic, inclòs el de l'Administració de Justícia.

En este sentit, la transformació digital està facilitant l'accés individual al Servici Públic de Justícia. Des d'un dispositiu digital es poden fer tràmits i gestions, i també declarar i obtindre certificats. En moltes ocasions, es reduirà la intermediació dels operadors jurídics, que, encara que continuen desenvolupant la seua activitat, disminuiran l'atenció presencial. Perquè este procés siga efectiu i a fi de minimitzar la bretxa digital des de la vocació de servici públic, cal desenvolupar també una sèrie de competències estretament relacionades amb la manera en què es relaciona la ciutadania amb la justícia, per a facilitar-ne l'accés als col·lectius més vulnerables, acompanyant-los en tot allò que resulte necessari per a operar en el nou paradigma digital de la justícia.

Tal com estableix l'Estratègia europea de formació judicial, els professionals de la justícia han de ser conscients de l'impacte que les ferramentes i les tecnologies digitals tenen en els casos tramitats i estar preparats per a utilitzar-les correctament en la seua pràctica diària. A més, han de garantir la protecció adequada dels drets de les persones i les seues dades personals en l'espai digital, en concret, perquè les parts puguin accedir als expedients i assistir a les audiències judicials.

En este context, cal promoure les capacitats digitals en justícia perquè jutges, fiscals, personal judicial i altres professionals de la justícia puguin utilitzar i

aplicar les tecnologies i ferramentes digitals de manera eficaç en garantia dels drets i llibertats.

De fet, la mateixa Estratègia europea de formació judicial insta les institucions de formació judicial a:

Oferir formació per a millorar la sensibilització i les capacitats sobre digitalització i intel·ligència artificial, i sobre l'ús eficient dels procediments i els expedients judicials electrònics.

Centrar la formació en la protecció dels drets de les persones en l'espai digital (per exemple, protecció de dades, privacitat, no-discriminació, protecció contra la violència de gènere en línia, dret contractual i drets del consumidor) i dels drets de grups específics (per exemple, menors, persones amb discapacitat i víctimes de violència de gènere, racisme i discriminació).

En este context, este Marc es presenta com un model de referència general i innovador que respon als objectius del CEJ, i té com a finalitat proporcionar una estructura organitzada i equilibrada de competències digitals que acompanye els seus destinataris en l'adquisició, el desenvolupament i l'aprenentatge continu per a la seua capacitació en matèria digital.

Partint del que significa ser digitalment competent des del punt de vista de la ciutadania, es presenta este marc específic de competències digitals per a l'àmbit de la Justícia, identificant aquells coneixements, capacitats i actituds que, amb caràcter transversal, han de tindre els professionals de Justícia i, com a subjectes dels servicis prestats, la ciutadania i altres operadors jurídics.

El CEJ ha considerat necessari reflectir en este document aquelles competències digitals estretament vinculades a les grans línies estratègiques del Pla de transformació de la justícia, amb impacte directe sobre el desenvolupament professional dels professionals de Justícia i l'atenció a la ciutadania.

2.1 Característiques i objectius

Els objectius perseguits amb la definició d'un marc de competències digitals per a la Justícia són:

Identificar tots aquells coneixements, capacitats i actituds necessàries per part del personal de Justícia per al desenvolupament de les seues funcions en un entorn sotmés a processos de transformació digital.

Establir un sistema comú per a la promoció de les capacitats digitals en el sector judicial.

Guiar el desenvolupament d'actuacions formatives en matèria de digitalització de manera transversal a les diferents professions jurídiques.

Garantir els drets i les llibertats de la ciutadania la seua relació amb la justícia en entorns digitals.

El marc es definix amb un sentit ampli, a fi d'assolir tots els intervinents i interessats del Servei Públic de Justícia.

Pretén servir de guia per a definir plans docents en l'àmbit de la Justícia, que s'adaptin a aquelles competències concretes que ha de tindre cada perfil.

A més, pretén servir també com a ferramenta d'autodiagnòstic per a tota persona interessada a valorar el seu nivell d'aptitud en les diferents competències i treballar en aquells aspectes que necessita desenvolupar.

2.2 Metodologia d'elaboració

Per a l'elaboració d'este Marc de competències digitals per a la formació del personal de Justícia s'ha pres com base el Marc de competències digitals per als ciutadans —DigComp 2.2. — (Vuorikari, Kluzer, Punie, 2022) i s'ha seguit la línia d'altres plans de competències digitals destinats a col·lectius concrets, com el Marc de competències digitals docents o el dels empleats públics desenvolupat per l'Institut Nacional d'Administració Pública d'Espanya (INAP).

Per al seu disseny i elaboració, el CEJ ha seguit un procés d'elaboració que ha passat per una sèrie de fases que han coordinat els òrgans de direcció i comandament d'estudis del CEJ que, amb esta iniciativa, miren d'afavorir la capacitat relativa a les cinc àrees competencials definides, a partir d'una descripció més detallada en els seus nivells d'aptitud corresponents.

2.2.1 Fase d'anàlisi

En primer lloc, s'han detectat i comprés les demandes dels professionals de justícia en relació amb la formació en competències digitals. Açò ha implicat una fase prèvia d'investigació i recopilació d'informació de les habilitats digitals requerides per a acomplir de manera efectiva els diferents llocs de treball de l'àmbit de Justícia.

Per a això, a més de prendre com a referència els marcs de competències digitals esmentats, així com les diferents iniciatives europees en matèria de digitalització de la justícia, s'ha fet una anàlisi de la normativa nacional que regula la utilització de les tecnologies de la informació en l'àmbit de l'Administració de Justícia espanyola.

Per tant, el Marc de competències digitals que es presenta dona resposta no només a les directrius europees en matèria de capacitat digital del personal de Justícia, sinó que també s'enllaça amb el procés de transformació digital de la Justícia que s'està abordant a Espanya, en el marc del projecte Justícia 2030 del Ministeri de Justícia.

2.2.2 Fase d'elaboració

Després de la fase d'anàlisi, s'ha abordat l'elaboració en si mateixa del Marc de competències digitals; per a això, en primer lloc, s'han identificat aquelles competències clau per al sector justícia, és a dir, aquelles habilitats, coneixements i actituds necessaris que el personal de Justícia ha de tindre per a poder dur a terme les tasques i responsabilitats pròpies de la seua àrea d'activitat. Una vegada definides les diferents competències clau, estes s'han agrupat entorn d'àrees competencials concretes.

A continuació, s'han definit els diferents nivells de competència a fi de descriure la progressió en l'adquisició de les habilitats digitals i reflectir el procés de creixement i el desenvolupament de les competències.

Finalment, s'han descrit cadascuna de les competències definides detallant en termes de descriptors clars i comprensibles els coneixements, les habilitats i les actituds necessaris per a cada competència en cada nivell d'habilitat.

2.2.3 Validació i retroalimentació

La fase següent que cal emprendre consisteix a obtenir la validació i la retroalimentació per part de diferents grups de persones expertes de l'àmbit de justícia, per a la qual cosa es desenvoluparan fòrums de trobada i consultes participatives per a garantir que el Marc siga rellevant i precís.

2.2.4 Implementació i actualització

Finalment, este Marc de competències s'ha de materialitzar en plans de formació específics que permeten al personal de justícia adquirir i desenvolupar les competències digitals que s'hi descriuen i que es consideren necessàries per a l'acompliment del seu àmbit de treball en Justícia.

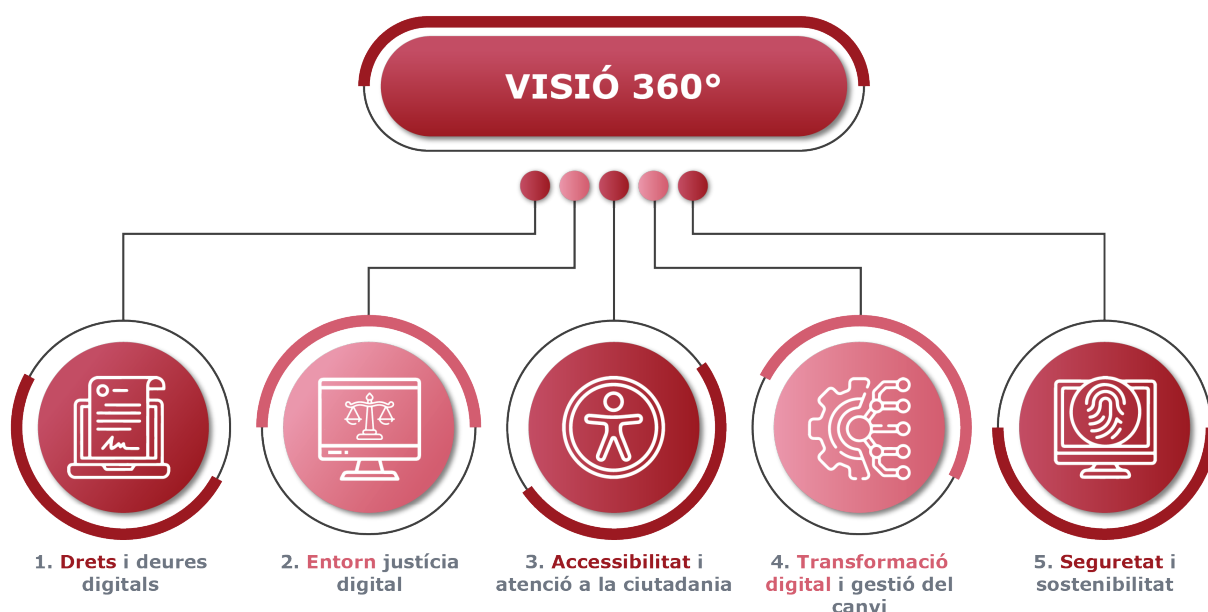
A més, resulta imprescindible mantindre el Marc de competències digitals actualitzat i revisar-lo periòdicament per a adaptar-lo als canvis tecnològics i normatius, així com a les demandes emergents del sector.

3. Estructura del marc

3.1 Àrees de competència digital

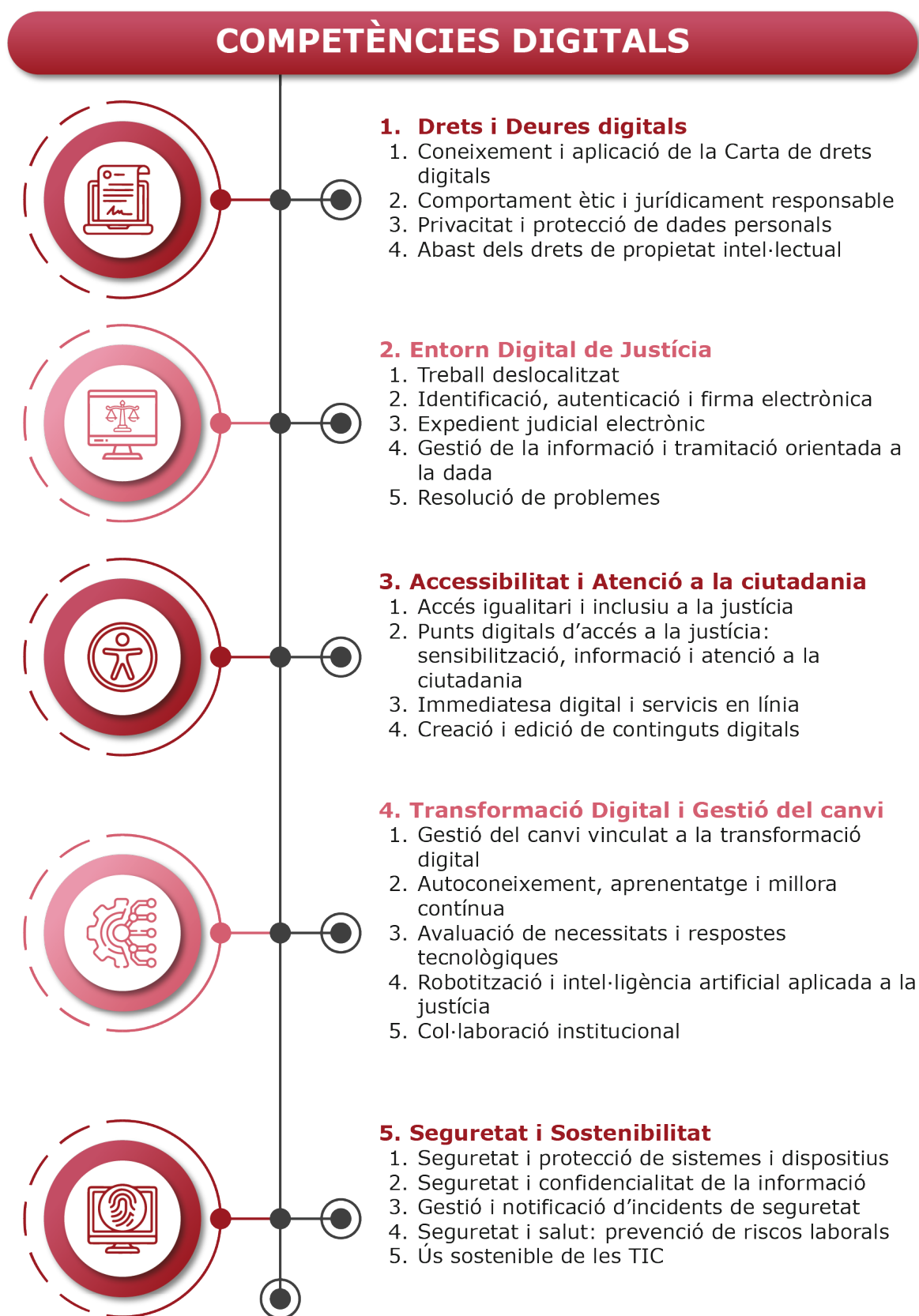
Este Marc pren com a referència l'estructura, la terminologia i els nivells de competència utilitzats en els treballs realitzats a escala europea en la matèria: el Marc de competències digitals per als ciutadans —DigComp 2.2. — (Vuorikari, Kluzer, Punie, 2022), el Marc europeu per a la competència digital dels educadors —DigCompEdu— (Redecker, 2020) i el Marc europeu per a les organitzacions educatives —DigCompOrg— (Kampylis, Punie i Devine, 2015).

La proposta que a continuació es presenta comprén **cinc àrees competencials**: (I) drets i deures digitals; (II) entorn justícia digital; (III) accessibilitat i atenció a la ciutadania; (IV) transformació digital i gestió del canvi; i finalment, (V) seguretat i sostenibilitat, tot això aplicat a l'entorn digital del sistema judicial.

Il·lustració 1. Àrees competencials

Al seu torn, cada àrea competencial aglutina una sèrie de competències relacionades amb eixe àmbit concret, fins que es configura un marc complet compost d'un total de **23 competències digitals** per a la formació del personal de Justícia.

Il·lustració 2. Competències per àrea

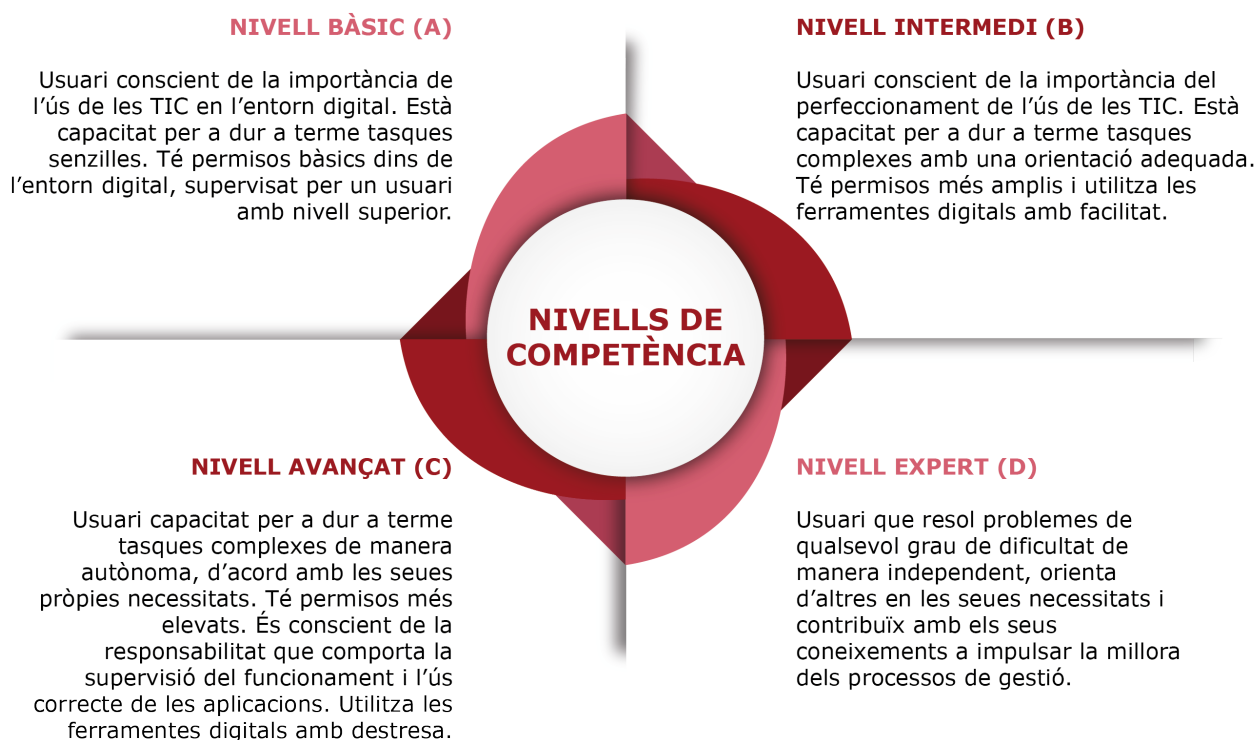
3.2 Nivells de competència

Cadascuna de les competències anteriors es definix i dividix en (4) quatre **nivells d'aptitud** que permeten identificar el grau d'aprofundiment de l'usuari en una competència digital concreta, i van des del nivell (A) bàsic fins al nivell (D) expert.

Inspirats per l'estructura i el vocabulari dels marcs de competència digital esmentats en l'apartat anterior, la progressió en l'adquisició de competències es descriu en tres àrees diferents: la **complexitat** de les tasques, l'**autonomia** i la necessitat d'orientació per a dur-les a terme, i el **domini cognitiu** indicat per l'ús de verbs d'acció seguint la taxonomia de Bloom.

Els nivells de desenvolupament de competències s'assignen en funció de les característiques pròpies de cada un dels àmbits de coneixement i de la complexitat de les seues respectives tasques.

Els **nivells competencials** són els següents:

Il·lustració 3. Nivells de competència

Així doncs, el Marc de competències digitals del CEJ presenta **cinc** àrees competencials que inclouen un total de **23 competències**, per a cada una de les quals es definixen **quatre nivells** d'aptitud fins que s'assolisca un total de **92 descriptors** basats en coneixements, capacitats i habilitats.

4. Àrees de competència

4.1 Àrea I – drets i deures digitals

L'àrea de **Drets i deures digitals** se centra en els drets i les responsabilitats que les persones tenen entorn digital de la justícia, garantint un ús responsable, ètic i segur de les tecnologies de la informació i les comunicacions en l'àmbit de la justícia.

4.1.1 Competència 1 – Coneixement i aplicació de la Carta de drets digitals

Descripció

Capacitat per a comprendre, reconèixer i aplicar els drets i les llibertats de les persones en l'entorn digital, així com les garanties que els protegeixen, mitjançant la Carta de drets digitals.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Comprenc la importància de la Carta de drets digitals com a marc de referència per a la protecció dels drets fonamentals de les persones en l'entorn digital.

Identifique els principals drets i llibertats recollits a la Carta de drets digitals.

Comprenc la necessitat de fomentar i garantir l'exercici pacífic i responsable dels drets en l'entorn digital.

Intermedi

Prenc consciència que l'exercici dels drets i les llibertats digitals comporta una sèrie d'obligacions i deures.

Relacione l'exercici dels drets i les llibertats consagrats a la Carta amb la meua activitat i la meua forma d'interactuar de manera quotidiana en l'entorn i la societat a través de les TIC.

Em compromet amb la protecció i el compliment dels drets i les obligacions digitals.

Avançat

Aplique i garantisc el compliment dels drets i les llibertats de nova generació consagrats a la Carta de drets digitals en el meu àmbit d'actuació.

Avalue l'abast dels drets i les llibertats de la Carta de drets digitals, siguen generals o corresponents a entorns específics.

Aprofundisc en el coneixement dels drets digitals reconeguts a la Carta referits a àmbits específics de la realitat digital (drets davant de la intel·ligència artificial, drets digitals en l'ús de les neurotecnologies, dret a la protecció de la salut en l'entorn digital, llibertat de creació i dret d'accés a la cultura en l'entorn digital).

Expert

Genere i transmet noves idees promovent diferents iniciatives per a la defensa i la protecció dels drets digitals en el meu entorn personal i laboral.

Facilite a d'altres la comprensió del sentit i l'abast de la Carta de drets digitals.

Desenvolupe una actitud crítica i constructiva respecte a la seua aplicació i abast.

4.1.2 Competència 2 – Comportament ètic i jurídicament responsable

Descripció

Capacitat per a aplicar i promoure un comportament ètic i jurídicament responsable en l'ús de les TIC d'acord amb principis, valors i normes que regulen i garantixen un entorn digital responsable, segur i respectuós.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Reconec la importància d'utilitzar el mitjà digital de manera responsable.

Adopte una actitud positiva i receptiva cap als principis i les normes de l'ètica digital.

No faig, ni promoc, ni done suport a comentaris agressius contra persones o institucions, i comprenc l'impacte que hi pot tindre el meu comportament a les xarxes.

Intermedi

Em comporte sistemàticament d'acord amb els paràmetres de consciència cívica propis de l'entorn digital.

Aplique amb criteri el sentit i els principis ètics en la gestió del meu entorn digital.

Aprofite i utilitze de manera responsable les ferramentes digitals a la meua disposició.

Avançat

Mantinc bones pràctiques relatives al civisme, la igualtat, la inclusió, l'equitat i el respecte dels drets i les llibertats en l'entorn digital.

Verifique la veracitat de la informació que rep abans de compartir-la per a no col·laborar en la difusió de fake news (notícies falses) o deepfakes (hipertrucatges).

Identifique i distingisc els comportaments ètics dels no ètics o irresponsables i denuncie pràctiques inadmissibles en l'entorn digital.

Expert

Desenvolupe estratègies que tendixen tant a evitar incórrer en pràctiques no adequades o conductes irresponsables (violentar, defraudar, entremetre's, manipular, plagiar, vulnerar la privacitat i altres drets, etc.) com a evitar-les.

Contribuïsc a difondre i promoure principis i valors ètics, així com bones pràctiques, en l'entorn digital orientant a altres operadors del meu entorn en l'ús ètic i jurídicament responsable de les TIC.

Contribuïsc a la generació de comunitat, respectant la diversitat d'opinions i participant en grups de treball relatius al comportament ètic i jurídicament responsable a la xarxa.

4.1.3 Competència 3 – Privacitat i protecció de dades personals

Descripció

Capacitat per a tractar de manera legal, responsable i adequada informació i dades personals tant pròpies com de tercers amb la finalitat de salvaguardar-ne la privacitat i la integritat.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Soc conscient de la importància de garantir la privacitat i la protecció de les dades personals tant a escala individual com organitzacional, així com els riscos que implica el seu ús.

Empre el concepte de dada personal i soc conscient que, depenent de com es tracten, les dades poden permetre la identificació d'individus, i també que la navegació i el treball en línia poden deixar empremtes de la meua activitat.

Identifique quines tipologies de dades es poden considerar especialment sensibles i conec l'existència de ferramentes per a garantir la privacitat de les dades.

Intermedi

Identifique la normativa nacional i europea relativa a la privacitat i protecció de dades personals i comprenc com s'aplica en diferents contextos.

Comprenc els principis bàsics de protecció de dades, com el principi de consentiment informat, la minimització de dades, la finalitat limitada, l'exactitud, la seguretat i la retenció limitada, per a garantir la protecció adequada de les dades personals.

Utilitze tecnologies i ferramentes de seguretat i privacitat per a garantir la protecció de dades personals. Açò inclou el coneixement de mètodes d'encriptació, autenticació, anonimització i tècniques de protecció de dades.

Avançat

Avalue i identifique els riscos i possibles impactes per a la privacitat i la protecció de dades associats a les meues funcions o a la posada en marxa de nous projectes.

Consulte les condicions de les polítiques de privacitat i protecció de dades dels diferents prestadors de servicis i identifique les bases jurídiques i altres elements que legitimen eixe tractament.

Oriente altres persones en les seues necessitats de privacitat i protecció de dades fomentant la consulta de les recomanacions i els materials de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) i capacite en el compliment de la normativa vigent en la matèria.

Expert

Consulte les condicions de les polítiques de privacitat i protecció de dades dels diferents prestadors de servicis i avalue amb precisió l'abast del tractament.

Participe en l'organització i la difusió d'iniciatives per a promoure el coneixement i la cultura entorn de la protecció del dret a la protecció de dades de caràcter personal i conscienciar-ne de la importància.

Identifique quan una organització, siga pública o privada, obté, tracta o utilitza dades personals incomplint la normativa vigent i n'informe.

4.1.4 Competència 4 – Abast dels drets de propietat intel·lectual

Descripció

Capacitat per a comprendre l'abast dels drets legals que protegixen la creació i la utilització de continguts digitals, garantint el reconeixement adequat dels qui generen noves idees i creacions.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Reconec amb caràcter general que el coneixement, les idees i els materials o continguts digitals, independentment del format en què es presenten, són béns i recursos objecte de protecció a través dels drets de propietat intel·lectual (DPI).

Conec i respecte els drets d'autor en l'àmbit digital tant pel que fa a l'accés als continguts com quant a la seua baixada, ús o modificació.

Conec la finalitat i les característiques generals de les ferramentes de verificació de plagi.

Intermedi

Conec les característiques dels diferents tipus de llicències d'ús que permeten la reutilització o difusió dels recursos que trobe a internet i com afecten els continguts digitals (*copyright* (C), *copyleft* (O), *Creative Commons* (CC)).

Contraste la font i l'autoria dels recursos digitals abans d'utilitzar-los.

Quan busque recursos digitals comprova, amb l'orientació adequada, si tenen llicència d'ús i, en cas afirmatiu, de quin tipus és, i només faig servir aquells que disposen de la llicència adequada per a les meues finalitats.

Avançat

Conec en detall les condicions d'ús de *Creative Commons* (reconeixement, no comercial, sense obra derivada, compartir igual) i els tipus de llicències que es poden aplicar a partir d'estes.

Capacite en l'ús de ferramentes de verificació de plagi i ajude altres persones a interpretar informes de similitud.

Quan elabore contingut original, trie la llicència que millor protegisca els meus drets a fi de facilitar-ne la reutilització.

Expert

M'actualitze de manera autònoma sobre normativa, pautes i mètodes per a citar i reutilitzar continguts digitals protegits per drets d'autor correctament i conec les conseqüències legals del seu incompliment.

Col·labore en la implementació de programes per a conscienciar i sensibilitzar sobre la importància de respectar els drets d'autor i la propietat intel·lectual en l'àmbit de l'Administració de Justícia.

Lidere projectes que promouen la publicació de continguts amb llicències d'accés obert, transmetent-ne els fonaments teòrics i els beneficis de la seua aplicació en els àmbits acadèmic, del sector públic i de la ciutadania.

4.2 Àrea II – Entorn Digital de Justícia

Descripció de l'àrea

L'àrea **Entorn digital de Justícia** comprén totes aquelles competències relatives al treball deslocalitzat, els mecanismes d'identificació electrònics, així com la gestió documental electrònica i la tramitació orientada a la dada.

4.2.1 Competència 1 – Treball deslocalitzat

Descripció

Capacitat d'aprehendre el treball col·laboratiu digital i els seus avantatges, així com l'ús de les solucions tecnològiques (aplicacions) al servici tant de l'acompliment del lloc de treball com de les relacions entre ciutadania i professionals amb l'Administració de Justícia.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Conec les oportunitats, les característiques i les responsabilitats associades a l'acompliment de les meues funcions en un lloc de treball en remot.

Identifique les ferramentes col·laboratives i les solucions tecnològiques (aplicacions) vinculades a l'acompliment del meu lloc de treball.

Utilitze, amb el suport necessari i en l'acompliment de funcions senzilles, ferramentes col·laboratives i solucions tecnològiques (aplicacions) vinculades a l'acompliment del meu lloc de treball.

M'informe dels canals d'atenció i resolució de problemes en l'acompliment de les meues funcions en un entorn deslocalitzat.

Intermedi

Seguisc les pautes de comunicació digital efectiva quan utilitze les ferramentes col·laboratives pròpies de l'Administració pública, a través de les quals em comuniqui i intercanvie informació (p. ex., compartisc fitxers).

Utilitze de manera autònoma, en l'acompliment de funcions complexes, les ferramentes tecnològiques (aplicacions) vinculades a les funcions pròpies del meu lloc de treball.

Conec els conceptes d'interoperabilitat i usabilitat dels sistemes.

Avançat

Satisfai les necessitats d'altres usuaris en contextos digitals i identifiqui la idoneïtat de cada format de comunicació segons la seua finalitat.

Dirigisc i coordine equips de treball distribuïts en xarxa i en entorns digitals.

Empre amb facilitat els termes d'interoperabilitat i usabilitat dels sistemes.

Expert

Pondere l'abast de la transformació digital i l'incorpore en l'orientació estratègica dels projectes de la meua àrea de treball, adaptant per a això estratègies i modes de comunicació a destinataris específics.

Capacite en bones pràctiques en entorns digitals i col·labore en el disseny de guies relatives a polítiques de treball deslocalitzat.

Faig servir diferents perfils d'usuari i comprove l'actualització de sistemes i dispositius, per a poder identificar possibles fallades o vulnerabilitats de funcionament i les seues solucions corresponents.

4.2.2 Competència 2 – Identificació, autenticació i firma electrònica

Descripció

Capacitat de comprendre els aspectes jurídics i d'utilitzar els processos, els mecanismes i les tecnologies que permeten la identificació i l'autenticació en entorns digitals, amb especial atenció a l'ús segur de la firma electrònica.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Comprendc i diferencie els conceptes d'identitat, identificació i firma electròniques.

Comprendc el marc jurídic associat a l'ús de la firma i els certificats electrònics i les seues implicacions respecte d'administracions públiques, operadors jurídics i ciutadania.

Comprendc el concepte i el funcionament dels mitjans d'identificació i autenticació legalment reconeguts.

Intermedi

Reconec les característiques, la validesa i les propietats dels certificats electrònics i els documents firmats electrònicament.

Utilitze, amb assistència, certificats electrònics per a identificar-me i autenticar-me en les aplicacions que ho requerisquen.

Utilitze, amb assistència, diferents aplicacions per a firmar electrònicament.

Avançat

Tinc una visió completa i actualitzada en matèria d'identitat electrònica.

Utilitze, de manera autònoma, certificats electrònics per a identificar-me i autenticar-me en les aplicacions que ho requerisquen, així com per a firmar electrònicament.

Soc autònom i proactiu en el procés d'obtenció i renovació de certificats electrònics.

Expert

Analitze els sistemes d'identificació, autenticació i firma electrònica en ús per part de la ciutadania i l'Administració de Justícia i propose estratègies de millora.

Comprove l'autenticitat dels documents electrònics en el context dels mitjans d'identificació electrònica utilitzats en els tràmits telemàtics propis de l'Administració de Justícia.

Capacite en l'ús de les ferramentes d'identificació, autenticació i firma electrònica implementades i col·labore en el disseny dels continguts formatius corresponents.

4.2.3 Competència 3 – Expedient judicial electrònic

Descripció

Capacitat de comprendre i aplicar els mitjans electrònics en els processos de treball, en la tramitació dels procediments electrònics judicials i en l'actuació judicial.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Soc conscient que els sistemes propis de l'Administració de Justícia es troben en un procés de canvi en la seua forma de gestió i organització, basats en el treball en xarxa i la innovació.

Conec la normativa reguladora de l'ús de les TIC en l'Administració de Justícia.

Identifique les característiques pròpies de l'expedient judicial electrònic i les seues implicacions en el marc de transformació digital de l'Administració de Justícia.

Intermedi

Conec el concepte d'expedient judicial electrònic, així com el de document judicial electrònic i el seu sistema d'arxivament.

Conec, de manera general, les funcionalitats de l'expedient judicial electrònic i el seu marc normatiu.

Sé com accedir al procediment a través de l'EJE.

Avançat

Empre una concepció integral de l'expedient judicial electrònic (perspectiva interna i dimensió externa).

Sé com es gestiona íntegrament un procediment judicial a través de l'Administració electrònica.

Capacite sobre el marc normatiu de l'EJE i els avantatges que oferix.

Expert

Col·labore en l'establiment de l'estratègia i el model de lideratge per a la implantació, amb garanties, de l'expedient judicial electrònic.

Soc capaç de valorar les metodologies de treball relatives als procediments d'implantació de l'expedient judicial electrònic i hi identifique punts de millora.

Col·labore en el disseny i l'actualització de guies de bones pràctiques relatives a l'ús de l'EJE.

4.2.4 Competència 4 – Gestió de la informació i tramitació orientada a la dada

Descripció

Capacitat de fer una gestió i tramitació dels processos que garantisca un ús eficient de les dades, implicant una adequada recopilació, gestió, intercanvi i anàlisi de dades de manera eficient i segura. Té per objectiu millorar la presa de decisions basades en dades, més eficaces i pròximes a la ciutadania, i treballar davall els principis de la col·laboració interadministrativa.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Conec el concepte de justícia orientada a la dada, així com els principis i els objectius recollits en el manifest de la dada de Justícia.

Reconec el dret de la ciutadania i els poders públics a consultar les dades relatives a les activitats pròpies de l'Administració de Justícia i el seu deure corresponent d'elaborar-les i difondre-les.

Soc conscient de les implicacions que té obtindre i guardar les dades d'acord amb els estàndards de qualitat i nomenclatura establits, així com les conseqüències derivades de no fer-ho.

Intermedi

Assumisc i aplique, en el meu àmbit d'actuació, els objectius del manifest de la dada de Justícia.

En l'àmbit de les meues funcions, faig tots els tràmits del procediment en format digital per a permetre una gestió més eficient de les dades i eliminar la necessitat de documentació en paper.

Conec els portals de dades obertes de l'Administració de Justícia i altres sistemes d'informació quantitativa desagregada i georeferenciada de l'àmbit de Justícia.

Avançat

Utilitze i alimente, dins de les meues competències, els diferents sistemes d'informació quantitativa desagregada i georeferenciada de l'àmbit de Justícia.

Identifique, a partir de l'anàlisi i l'explotació de dades, àrees de millora en el meu àmbit d'actuació.

Identifique i definisc indicadors i índexs que reflectisquen resultats relatius a la millora contínua de la gestió pública del sector justícia orientada a la dada.

Expert

Analitze els procediments de tramitació orientada a la dada per a previndre un aprofitament excloent de les dades i col·labore en la implementació de programes de culturització i promoció del tractament orientat a dades del sector Justícia.

Prenc decisions informades i promoc àrees de millora a partir de l'anàlisi i l'explotació de dades.

Capacite col·lectius específics del sector Justícia sobre la importància de les dades en l'acompliment de les funcions pròpies del seu lloc, i el seu paper clau com a introductors, gestors i intèrprets de les dades en l'àmbit del sistema de gestió processal.

4.2.5 Competència 5 – Resolució de problemes

Descripció

Capacitat d'identificar necessitats d'ús i idoneïtat segons la finalitat (d'entorns i ferramentes digitals), resoldre problemes conceptuals a través d'estes, aplicar l'ús de les tecnologies a les funcions pròpies del lloc i resoldre problemes tècnics.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Conec les característiques dels dispositius, les ferramentes, els entorns i els servicis digitals que l'Administració posa a la meua disposició.

Identifique un problema tècnic i sé a qui adreçar-me per a resoldre'l i a través de quins canals fer-ho.

Explique amb claredat en què consistix la incidència o el mal funcionament (d'entorns i ferramentes digitals) que he identificat.

Intermedi

Utilitze els dispositius, les ferramentes, els entorns i els servicis digitals que l'Administració posa a la meua disposició seguint les pautes de bon ús.

En cas que hi haja un problema tècnic, n'identifique el grau de gravetat i sé on localitzar el manual tècnic o la guia d'ús corresponent.

Resolc problemes tècnics no complexos relatius a les ferramentes i els entorns digitals vinculats a les funcions pròpies del meu lloc de treball.

Avançat

Resolc amb autonomia problemes tècnics complexos relatius a les ferramentes i els entorns digitals vinculats a les funcions pròpies del meu lloc de treball.

Ajude els altres usuaris a solucionar problemes tècnics en l'ús habitual de les ferramentes i els entorns digitals propis de l'Administració de Justícia.

Utilitze de manera creativa i innovadora les tecnologies digitals i contribuïsc a l'actualització del seu catàleg a partir de la detecció de noves necessitats.

Expert

Participe en grups de treball col·laboratius o comunitats digitals per a trobar noves solucions a problemes tècnics relatius a l'ús dels dispositius, les ferramentes, els entorns i els servicis digitals propis de l'Administració de Justícia.

Contribuïsc a entrenar ferramentes d'intel·ligència artificial (IA) a partir de classificadors, quantificadors i segmentadors centrats en la resolució de problemes *out of the box*.

Davant de problemes conceptuals o tècnics, recórrec a sistemes específics d'intel·ligència artificial (IA).

4.3 Àrea III – Accessibilitat i Atenció a la ciutadania

Descripció de l'àrea

L'àrea **Accessibilitat i atenció a la ciutadania** aborda aquelles competències necessàries per a garantir un accés universal i igualitari a l'Administració de Justícia digital, independentment de les característiques individuals o circumstàncies particulars. Això implica la detecció i l'eliminació d'aquells obstacles que puguin limitar o impedir la participació plena i equitativa de les persones en la societat.

4.3.1 Competència 1 - Accés igualitari i inclusiu a la justícia

Descripció

Capacitat per a comprendre i utilitzar metodologies i ferramentes tendents a garantir l'accessibilitat, especialment dirigides a facilitar l'accés a la justícia de col·lectius que, per motius de diversitat funcional, edat, ètnia, idioma, etc. puguin resultar especialment vulnerables.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Conec el concepte d'accessibilitat i la normativa estatal que el regula.

Soc conscient de l'existència de diferents tipus de diversitat funcional.

Conec les directrius generals per a relacionar-me de manera efectiva amb les persones pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió.

Intermedi

Conec el concepte d'accessibilitat universal i la normativa estatal i internacional que el regula.

Conec les característiques de cada tipus de col·lectiu en risc d'exclusió i les seues necessitats específiques.

Identifique quines metodologies i ferramentes responen a les necessitats pròpies de cada tipus de col·lectiu minoritari (lectura fàcil, ferramentes tiflotècniques, etc.) i quines posa l'Administració de Justícia a disposició de la ciutadania i els operadors jurídics, tant públics com privats.

Avançat

Sempre que resulta necessari, aplique les metodologies i les ferramentes que responen a les necessitats de cada tipus de diversitat funcional en el desenvolupament de les funcions pròpies del meu lloc de treball.

Conec les característiques que ha de reunir un entorn per a assegurar l'ús de tots els destinataris en condicions d'igualtat.

Capacite sobre com utilitzar la tecnologia per a donar suport a les persones, de manera que contribuïsc a mantindre/millorar l'accessibilitat digital dels continguts propis de l'Administració de Justícia.

Expert

Interprete els requisits que ha de complir un sistema de gestió de l'accessibilitat universal.

Avalue l'accessibilitat dels recursos i canals digitals propis de l'Administració de Justícia i identifique oportunitats de millora.

Col·labore en la implementació de l'enfocament de gènere en les polítiques d'accessibilitat digital.

4.3.2 Competència 2 - Punts digitals d'accés a la justícia: sensibilització, informació i atenció a la ciutadania

Descripció

Capacitat per a fomentar l'ús de canals i informació digitals propis de l'Administració de Justícia i organismes públics vinculats o dependents d'esta, així com per a facilitar a la ciutadania l'entesa i l'ús d'eixos espais.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Conec el marc normatiu que garantix la tutela judicial efectiva.

Comprenc les normes reguladores de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de Justícia i els punts d'accés corresponents.

Reconec el concepte de punt d'accés general de l'Administració de Justícia, així com el de seus judicials electròniques, i soc conscient de l'existència de canals virtuals propis del sector Justícia i de la importància del seu paper per a garantir un servei públic de qualitat.

Intermedi

Identifique i localitze els canals virtuals propis de l'Administració de Justícia.

Conec els instruments procedimentals que garantixen la tutela judicial efectiva, així com el Mapa de seus judicials electròniques per comunitats autònomes.

Comprenc el funcionament general de les seus judicials electròniques que faciliten l'accés als servicis, els procediments i les informacions accessibles corresponents a l'àmbit de l'Administració de Justícia.

Avançat

Utilitze de manera sistemàtica els canals digitals propis de l'Administració de Justícia en l'acompliment de les funcions pròpies del meu lloc de treball o relatives al meu perfil de ciutadà/ana.

Em mantinc informat/ada, de manera autònoma, sobre les novetats relatives als punts digitals d'accés a la justícia.

Capacite sobre l'ús de canals digitals propis de l'Administració de Justícia.

Expert

Avalue la qualitat dels procediments vinculats als canals digitals propis de l'Administració de Justícia i propose les actualitzacions que corresponguen.

Col·labore en la prospecció de noves tendències en matèria d'atenció ciutadana en l'entorn digital (p. ex., implementació de l'ús del llenguatge clar en els respectius canals digitals).

Interprete els principis d'accessibilitat a l'entorn digital de l'Administració de Justícia com una oportunitat de redisseny, més enllà del marc normatiu vigent.

4.3.3 Competència 3 - Immediatesa digital i servicis en línia

Descripció

Esta competència comprén tots aquells coneixements, habilitats, actituds i destreses necessàries per a garantir l'èxit de la immediatesa digital i els servicis no presencials, abordant per a això competències relatives als processos i les ferramentes que permeten tant a la ciutadania en general com als professionals en particular relacionar-se amb l'Administració de Justícia sense necessitat de presencialitat.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Conec el marc de la immediatesa digital i els servicis no presencials, i també les seues implicacions per a dur a terme procediments judicials i audiències de manera remota, utilitzant tecnologies de videoconferència o altres ferramentes digitals.

Soc conscient de l'existència de ferramentes tecnològiques posades en marxa en el context del marc de la immediatesa digital.

Sé com remetre un escrit a un jutjat a través de la ferramenta estandarditzada que corresponga segons la meua jurisdicció.

Intermedi

Identifique i localitze les ferramentes que garantixen la immediatesa digital i els servicis no presencials.

Conec el funcionament general de les solucions tecnològiques habilitades per a la realització de judicis telemàtics en jutjats i tribunals.

Incorpore i compartisc els documents de l'expedient digital en les actuacions d'immediatesa digital.

Avançat

Assistisc l'usuari en l'ús correcte de les ferramentes que garantixen la immediatesa digital.

Capacite el personal al servici de l'Administració de Justícia sobre tràmits per videoconferència, creació i gestió de cites, etc.

Gestione els sistemes de substitució de punt de contacte per a indicar als sistemes un altre perfil o perfils autoritzats per al seguiment del tràmit que corresponga.

Expert

Tinc una visió integral dels aspectes relatius a persones, organitzacions, processos i ferramentes que permeten a la ciutadania i als operadors jurídics relacionar-se amb l'Administració de Justícia sense necessitat que hi haja presencialitat.

Col·labore en la implementació de mètodes i processos que, aplicats a la immediatesa digital i als servicis no presencials, augmenten la seguretat jurídica de l'usuari i, per tant, la seua confiança en l'Administració electrònica.

Faig servir diversos sistemes de comunicacions per a dur a terme les actuacions corresponents, independentment de la circumscripció territorial (LexNet, Sendera, JustiziaSIP, Justiciacat, PSP).

4.3.4 Competència 4 – Creació i edició de continguts digitals

Descripció

Esta competència comprén tots aquells coneixements, habilitats, actituds i destreses necessàries per a buscar, crear, editar i compartir continguts digitals de qualitat siga quin siga el seu àmbit d'acompliment.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Duc a terme recerques simples en motors de cerca genèrics i m'assegure que la informació és fiable i legal.

Conec els tipus de documents digitals propis de l'Administració de Justícia, així com la nomenclatura més utilitzada i les pautes generals per a emplenar-los.

Redacte documents de caràcter legal emplenant manualment un formulari dissenyat a l'efecte.

Intermedi

Faig cerques a partir d'una base de dades jurídica aplicant-hi els filtres corresponents, i quan busque informació en línia de caràcter jurídic contraste els resultats recorrent a diverses fonts.

Tinc en compte, de manera sistemàtica, el context abans d'utilitzar la informació que he trobat i contrastat abans.

Redacte documents de caràcter legal a partir de plantilles automatitzades que autoemplenen els camps amb la informació que he facilitat prèviament.

Avançat

Identifique quina base de dades jurídica és més adequada segons les finalitats de la meua cerca i aplique motors de cerca avançats, així com operadors booleans.

Utilitze sistemes de gestió documental específics per al sector legal, dins dels quals sé com generar nous espais.

Redacte documents de caràcter legal a partir de plantilles vinculades a bases de dades que em permeten fer-ne un seguiment.

Expert

Faig cerques de continguts digitals de caràcter jurídic tant en bases de dades especialitzades com en aquelles basades en intel·ligència artificial (IA), identificant possibles biaixos.

Utilitze software específic per a la gestió conjunta i estructurada dels continguts digitals.

Redacte documents de caràcter legal a partir d'esborranys generats mitjançant ferramentes d'intel·ligència artificial (IA).

4.4 Àrea IV - Transformació digital i gestió del canvi

Descripció de l'àrea

L'Àrea de **Transformació digital i gestió del canvi** comprén totes aquelles competències relatives a processos transformacionals en el si de l'Administració de Justícia. Així doncs, s'aborden les competències vinculades a la gestió del canvi, els processos d'aprenentatge, el diagnòstic i l'avaluació de necessitats o l'aplicació de la intel·ligència artificial (IA) en el sector Justícia.

4.4.1 Competència 1 - Gestió del canvi vinculat a la transformació digital

Descripció

Capacitat de comprendre i utilitzar metodologies i ferramentes pròpies de gestió del canvi i capacitat per a liderar amb èxit processos transformacionals en el sector Justícia.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Intermedi

Identifique l'abast i les diferents fases d'un projecte de gestió del canvi.

Contribuïsc involucrant-me amb una actitud positiva en els processos de gestió del canvi.

Analitze els diferents perfils de stakeholders a través de ferramentes pròpies de gestió del canvi i els classifique segons la seua influència en la gestió del projecte.

Avançat

Col·labore en els processos de capacitatció necessaris per a dotar els actors implicats de les habilitats i les competències requerides pel canvi.

Utilitze els diferents criteris de context, tècnica, organització i equip per a planificar les fases del projecte i seleccionar l'estratègia més adequada.

Analitze i venç la resistència al canvi dels diferents stakeholders adaptant el discurs a cada esquema situació/expectatives, i negocie al llarg de les diferents fases del projecte a fi de garantir-ne la progressió.

Expert

Impulse noves formes de treball a través de metodologies disruptives en el sector Justícia.

Aplique metodologies d'innovació en la gestió del canvi i assumisc rols propis del perfil de líder del canvi, triant i aplicant diferents velocitats de projecte.

Avalue l'evolució, l'efectivitat i l'impacte dels processos de gestió del canvi empreses, mitjançant els ajustaments que resulten necessaris.

4.4.2 Competència 2 - Autoconeixement, aprenentatge i millora contínua

Descripció

Capacitat per a la capacitació i l'aprenentatge progressius i constants centrats en l'adquisició, el desenvolupament i el manteniment d'aquelles capacitats digitals necessàries per a l'acompliment de les funcions pròpies en l'àmbit de l'Administració de Justícia.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Distingisc el concepte d'autoconeixement i la seua relació amb el desenvolupament personal, el benestar i la intel·ligència emocional.

Reconec la importància dels sistemes d'aprenentatge continu com a ferramenta per al meu desenvolupament personal o professional.

Participe activament en els plans, les polítiques i els protocols adreçats a desenvolupar el meu potencial de creixement.

Intermedi

Dirigisc la meua atenció per a crear pràctiques d'autoconeixement i així poder generar una millor percepció tant de les meues emocions com dels meus patrons de comportament.

Amb suport i a través de recursos i ferramentes específics, soc capaç d'autoavaluar de manera precisa el nivell de desenvolupament de les meues competències i adaptar la formació disponible a la meua pròpia estratègia de millora contínua.

Aprofite proactivament les oportunitats d'aprenentatge que em brinden tant la meua pròpia experiència com l'exemple d'altres persones o les mateixes activitats formatives desenvolupades en l'àmbit de l'Administració de Justícia.

Avançat

Adopte tècniques, mètodes i ferramentes que em permeten perseverar en la consecució dels meus objectius d'aprenentatge i millorar la meua comunicació amb altres persones o equips de treball.

Avalue amb autonomia i de manera periòdica el meu progrés i planifiqui com orientar els passos següents del meu aprenentatge.

Capacite en el desenvolupament d'estratègies per a l'aprenentatge i la millora continuïda i l'adquisició de noves competències que permeten l'adaptació efectiva, tant de la ciutadania com dels operadors jurídics, a la transformació digital del sector Justícia.

Expert

Participe activament en la promoció de sistemes d'aprenentatge i millora contínua aplicats a la transformació digital del sector Justícia.

Dissenye estratègies per a fomentar un ambient de comunicació propici per a l'aprenentatge a fi de compartir experiències i transferir coneixements de manera eficient en l'àmbit de l'Administració de Justícia.

Aprofundisc en tècniques, mètodes i ferramentes que em permeten reconèixer i desenvolupar el meu perfil de lideratge en entorns d'aprenentatge digital vinculats al sector Justícia.

4.4.3 Competència 3 - Avaluació de necessitats i respostes tecnològiques

Descripció

Capacitat per a analitzar les necessitats pròpies del lloc de treball en termes d'ús de ferramentes i entorns digitals, adaptant-hi els recursos tecnològics a les necessitats pròpies del lloc.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Reconec les ferramentes digitals vinculades a l'acompliment de les funcions pròpies del meu lloc de treball.

Seleccione la ferramenta digital adequada a cada una de les meues activitats rutinàries.

Amb suport, utilitze algunes ferramentes digitals per a la resolució de problemes relatius a l'acompliment de les funcions pròpies del meu lloc de treball.

Intermedi

Comprenc les possibilitats i les limitacions de les ferramentes digitals vinculades a l'acompliment de les funcions pròpies del meu lloc de treball.

Utilitze de manera sistemàtica les ferramentes tecnològiques en l'acompliment de les funcions pròpies del meu lloc de treball, ja siguin de caràcter ordinari o extraordinari.

Faig servir, amb autonomia, ferramentes digitals per a la resolució de problemes relatius a l'acompliment de les funcions pròpies del meu lloc de treball.

Avançat

Avalue i informe sobre l'efectivitat de les ferramentes tecnològiques que seleccione per a l'acompliment de les tasques pròpies del meu lloc de treball.

M'actualitze sobre noves ferramentes i n'avalue de manera crítica la idoneïtat respecte de la meua àrea de treball.

Capacite en la identificació de necessitats i l'ús de recursos tecnològics aplicats al lloc de treball.

Expert

Analitze nous processos d'agilitació i millora de cicles de treball de l'entorn digital del sector Justícia.

Col·labore en la implementació de bones pràctiques en l'elecció i l'ús de recursos tecnològics (elaboració de guies de bones pràctiques i disseny de plans d'accions formatives —PAF—).

Dissenye estratègies col·laboratives per a la identificació de necessitats del lloc de treball, en termes d'ús de ferramentes i entorns digitals, amb perspectiva transversal i interdisciplinària.

4.4.4 Competència 4 – Robotització i intel·ligència artificial aplicada a la justícia

Descripció

Capacitat per a desenvolupar un coneixement progressiu i incremental en el descobriment i l'aplicació de les estratègies d'intel·ligència artificial (IA) en l'àmbit de l'Administració de Justícia.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Comprens el concepte d'intel·ligència artificial i la seua relació amb l'Administració de Justícia.

Conec els cinc principis ètics que informen l'ús de la intel·ligència artificial, siga per part d'un jutjat o tribunal o de qualsevol operador jurídic que treballe en el seu entorn.

Identifique la utilitat que tenen per a la ciutadania els sistemes d'IA implementats en l'àmbit de l'Administració de Justícia.

Intermedi

Diferencie entre intel·ligència artificial i robotització i comprens les seues possibilitats d'interrelació.

Conec la regulació estatal i el marc europeu i internacional relatiu a intel·ligència artificial en l'Administració de Justícia.

Identifique les especificitats d'ús de la intel·ligència artificial aplicada als àmbits de la tramitació processal, de la investigació penal i de la decisió judicial.

Avançat

Utilitze les solucions digitals desenvolupades amb IA pròpies de l'Administració de Justícia (en la gestió processal, la tramitació d'expedients digitals o l'intercanvi de dades).

Identifique quines actuacions processals comunes en el treball diari dels òrgans judicials es podrien dur a terme de manera automàtica mitjançant sistemes informàtics degudament parametritzats.

Impartisc tallers sobre projectes i casos d'ús del Servei Públic de Justícia basats en intel·ligència artificial.

Expert

Conec en profunditat el recurs de les actuacions assistides i la seua aplicació en l'àmbit de l'Administració de Justícia i el correcte ús dels esborranys documentals (de resolucions processals) que estes generen i que són objecte de revisió, modificació i firma.

Debat sobre les implicacions que l'IA té en l'àmbit de l'Administració de Justícia i analitze de manera crítica afirmacions relatives a esta.

Promocione un diàleg participatiu amb la ciutadania i els operadors judicials sobre les innovacions relatives a l'aplicació de l'IA en el sistema judicial.

4.4.5 Competència 5 - Col·laboració institucional

Descripció

Capacitat per a utilitzar les tecnologies digitals al servei de l'Administració de Justícia a fi de fomentar la participació i la coordinació institucional i traslladar les estratègies col·laboratives al desenvolupament de projectes institucionals interns o participats per altres administracions públiques.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Conec l'esquema judicial d'interoperabilitat i seguretat que, a través de plataformes tecnològiques, possibilita la interoperabilitat de les diferents aplicacions informàtiques al servei de l'Administració de Justícia.

Faig servir les tecnologies digitals i aplique els protocols establits per l'Administració de Justícia per a participar en els òrgans de govern i de coordinació amb els servicis institucionals, tant interns com externs.

Adopte estratègies de col·laboració mitjançant tecnologies digitals proposades per l'organització en els diferents processos de coordinació i participació interna.

Intermedi

Soc conscient de les implicacions de les polítiques de reutilització de sistemes, infraestructures i aplicacions de l'Administració de Justícia, que pot posar-les a disposició d'altres administracions públiques sense contraprestació ni necessitat de conveni.

Participe en el desenvolupament de projectes institucionals, tant dins de la meua organització com amb agents externs, fent ús per a això de plataformes digitals de col·laboració.

Adapte les estratègies i les dinàmiques de col·laboració a les funcionalitats de la plataforma digital emprada a la finalitat específica del projecte o tasca.

Avançat

Assessore, amb caràcter general, membres del meu equip o altres operadors jurídics en l'ús de les tecnologies digitals aplicades a la col·laboració institucional.

Investigue sobre l'impacte de les tecnologies digitals en els aspectes organitzatius del Servei Públic de Justícia i en la participació, la coordinació i la col·laboració professional i institucional en les diferents organitzacions.

Identifique noves funcionalitats que permeten implementar estratègies de col·laboració més eficaces en l'àmbit de la justícia a través de les tecnologies digitals.

Expert

M'involucre en la implementació de protocols de participació, coordinació i col·laboració a través de les tecnologies digitals en el sector Justícia.

Col·labore en la preparació de plans i programes conjunts d'actuació per a impulsar el desenvolupament de l'Administració judicial electrònica.

Promoc la cooperació entre l'Administració de Justícia i altres administracions públiques per al subministrament d'informació als òrgans judicials a través de plataformes d'interoperabilitat.

4.5 Àrea V - Seguretat i sostenibilitat

L'àrea de **Seguretat i sostenibilitat** integra totes aquelles competències orientades a protegir usuaris, sistemes i dades de possibles amenaces, alhora que es busca minimitzar l'impacte mediambiental i promoure un ús responsable de les tecnologies.

4.5.1 Competència 1 - Seguretat i protecció de sistemes i dispositius

Descripció

Capacitat per a configurar i aplicar mesures de seguretat destinades a protegir els sistemes i dispositius de possibles amenaces i riscos relacionats amb l'ús de les TIC.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Soc conscient dels riscos i les amenaces que comporta l'ús de sistemes i dispositius electrònics.

Utilitze contrasenyes segures en els meus dispositius, n'actualitze el software i faig un ús adequat dels navegadors.

Faig un ús eficient i segur del correu electrònic i sé com funcionen els antivirus informàtics.

Intermedi

Conec les mesures i els protocols de seguretat implementats en l'entorn digital de l'Administració de Justícia i hi complisc (p. ex., amb còpies de seguretat, restauració de dades, etc.).

Gestione, amb l'orientació adequada, les mesures de protecció específiques de les ferramentes tecnològiques amb què treballes (sector Justícia).

Comprove i revise periòdicament els meus dispositius digitals per a identificar fallades o vulnerabilitats de funcionament a l'efecte d'informar-ne el departament corresponent.

Avançat

Estudie i propose la implementació de mesures de seguretat addicionals.

Comprove, revise i actualitze periòdicament els meus dispositius digitals per a identificar fallades o vulnerabilitats de funcionament i aplique, de manera autònoma, les solucions adequades.

Identifique diferents riscos i amenaces pròpies dels entorns digitals i els reconec quan succeïxen en el meu entorn de treball (*phishing*, *spoofing*, *virus*, *ransomware*, etc.).

Expert

Monitore i avalue les amenaces de seguretat dels meus dispositius utilitzant-hi ferramentes especialitzades.

Capacite en estratègies d'actuació sobre seguretat i protecció de dispositius en l'entorn del Servei Públic de Justícia.

Investigue nous reptes de seguretat que requerixen enfocaments innovadors..

4.5.2 Competència 2 - Seguretat i confidencialitat de la informació

Descripció

Capacitat d'identificar punts crítics en la protecció de les dades per a aplicar i configurar mesures de protecció de la privacitat, la integritat i la disponibilitat de la informació.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Comprenc els conceptes de confidencialitat aplicada a la seguretat informàtica, així com els d'informació emmagatzemada i informació en trànsit.

Conec la normativa que regula la seguretat i la confidencialitat de la informació i les conseqüències que deriven del seu incompliment.

Conec les tres dimensions sobre les quals s'articulen les mesures de protecció de la informació: disponibilitat, integritat i confidencialitat.

Intermedi

Identifique els principals errors que es cometen en el tractament de la informació i coneix els mètodes que hi ha per a evitar-los.

Comprenc el funcionament de les principals mesures de seguretat que garantixen la confidencialitat de la informació, tant en emmagatzematge com en trànsit.

Conec diferents opcions de xifratge (p. ex., xifratge d'adjunts en correus electrònics, VPN, SSL/TLS en webs, etc.).

Avançat

Configure mecanismes de protecció tant de xarxa com de sistemes que emmagatzemen o gestionen informació per a assegurar que només les persones autoritzades hi poden accedir (p. ex., implantació de mecanismes d'inici de sessió als sistemes d'informació).

Configure diferents opcions de xifratge segons les característiques del format (xifratge d'adjunts en correus electrònics, VPN, SSL/TLS en webs, etc.).

Col·labore en el disseny dels esquemes de permisos sobre els arxius o reposadors d'informació propis de l'Administració de Justícia per a la implementació de mecanismes que garantisquen que les persones amb permisos accedixen exclusivament a la informació que els incumbix (p. ex., en el context d'una aplicació judicial, un lletrat de l'Administració de Justícia no pot accedir a les funcions habilitades per al fiscal ni viceversa).

Expert

Analitze punts crítics en la protecció de la confidencialitat de la informació i col·labore en el disseny de guies relatives a la seua detecció i gestió.

Reaccione adequadament davant d'intents de suplantació d'identitat i faig avaluacions d'impacte relatives a la seguretat i la confidencialitat de la informació en la meua àrea de treball.

Propose millores o actuacions necessàries per a reforçar l'eficiència de les mesures de seguretat de la informació en la meua àrea de treball.

4.5.3 Competència 3 - Gestió i notificació d'incidents de seguretat

Descripció

Capacitat per a reaccionar davant d'incidents que amenacen la seguretat de la informació o els serveis i sistemes.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Comprenc el concepte d'incident de seguretat en el context digital del sector justícia i l'identifique en la pràctica.

Conec els sistemes de notificació i gestió d'incidents, els localitze i hi accedisc.

Evite utilitzar certes ferramentes o serveis en línia, així com l'accés a llocs web de caràcter sospitosos.

Intermedi

Conec els diferents tipus d'incidents de seguretat (infeccions per codi maliciós de sistemes, intrusions o intents d'intrusió, fallades de disponibilitat, frau).

Utilitze correctament els sistemes de notificació i gestió d'incidents habilitats en l'entorn digital de l'Administració de Justícia per a notificar els incidents de seguretat que detecte.

Consulte les actualitzacions periòdiques dels protocols de seguretat i aplique les estratègies recomanades en la meua àrea de treball.

Avançat

Conec els diferents passos del procés de gestió d'incidents (preparació, identificació, contenció, mitigació, recuperació, recapitulació).

Pondere raonablement el risc que suposa la vulnerabilitat o amenaça detectada per a la privacitat o la seguretat dels sistemes d'informació.

Discrimine aquelles incidències de seguretat que puc resoldre de manera autònoma, amb ajuda dels protocols de seguretat, d'aquelles que he d'elevat.

Experto

Analitze els sistemes de notificació i gestió d'incidents com a oportunitats de millora i propose actualitzacions per als seus corresponents evolutius.

Col·labore en la fase d'identificació de la gestió d'incidents, plantejant propostes relatives a la detecció, la determinació de l'abast i la configuració de possibles solucions.

Dissenye accions de difusió de bones pràctiques que tenen com a objectiu previndre situacions de risc futures, adreçades tant a operadors jurídics, públics o privats, com a ciutadania en general.

4.5.4 Competència 4 - Seguretat i salut: prevenció de riscos laborals

Descripció

Capacitat per a comprendre i analitzar els riscos laborals propis de l'ús de les TIC en el lloc de treball, així com del cas concret del treball deslocalitzat, i preveure l'adopció de les mesures necessàries per a garantir la protecció i la seguretat dels destinataris.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Soc conscient que l'ús de les TIC genera riscos psicosocials nous (p. ex., ciberassetjament) i canvis d'abast en aquells preexistents (p. ex., fatiga informàtica, estrés).

Conec el marc tecnicopreventiu conforme a la reglamentació vigent sobre els potencials riscos associats al treball deslocalitzat i la utilització de pantalles de visualització, i els mecanismes i ferramentes que hi ha per a previndre'ls.

Comprendc la necessitat d'equilibri entre les activitats digitals i les no digitals.

Intermedi

Identifique els principals riscos per a la salut associats a l'ús de les tecnologies digitals (conductes addictives, mal ús o abús, falta de desconnexió digital o adequació del lloc, etc.).

Aplique de manera autònoma les pautes recomanades davant dels riscos ergonòmics i psicosocials en situació de treball deslocalitzat.

Equilibre de manera conscient les meues activitats digitals i les no digitals..

Avançat

M'involucre en la gestió adequada de mesures d'ergonomia en el meu entorn de treball.

M'interesse i aprofundisc en l'àmbit de la prevenció de riscos laborals aplicada al treball en entorns digitals.

Capacite en tècniques de prevenció del ciberassetjament i protocols d'actuació.

Expert

Analitze les dades relatives a la prevenció de riscos en l'entorn digital del sector justícia, a través del mesurament i el seguiment d'indicadors en sèrie temporals, i puc identificar tendències i inferir tendències ocultes.

Tinc un enfocament integral de la protecció de la salut i el benestar en l'àmbit digital i promoc l'ús responsable de les tecnologies digitals aplicades al treball deslocalitzat.

Col·labore en la definició i l'actualització d'hàbits de treball saludables en entorns digitals.

4.5.5 Competència 5 - Ús sostenible de les TIC

Descripció

Capacitat d'adquirir un compromís responsable en l'ús sostenible de la tecnologia digital en l'àmbit de l'Administració de Justícia, aplicant mesures de prevenció davant el corresponent impacte mediambiental.

Nivells d'aptitud

Bàsic

Comprenc la relació del medi ambient amb la tecnologia, així com els conceptes de sostenibilitat, objectiu paper zero, empremta mediambiental i obsolescència programada.

Reconec els principals impactes mediambientals de les tecnologies digitals i el seu ús i comprenc la necessitat de minimitzar-los mitjançant un ús responsable i sostenible d'estes.

Em compromet amb les polítiques bàsiques d'estalvi energètic i optimització de matèries primeres (suspenc sistemes i apague pantalles, evite la impressió de documents i reduïsc desplaçaments).

Intermedi

Conec els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i l'Agenda 2030 de l'Organització de les Nacions Unides com a pla estratègic per a aconseguir un futur sostenible global i m'hi compromet.

M'involucre en l'aplicació de patrons d'actuació mediambientalment responsables en l'ús de les tecnologies digitals, tant en el meu entorn personal com professional.

Valore, amb l'orientació adequada, possibles maneres d'allargar la vida útil dels dispositius electrònics o de reutilitzar-los, i aplique altres mesures de compensació de la meua empremta de carboni.

Avançat

Quantifique l'impacte mediambiental d'una ferramenta o solució digital de l'ecosistema Justícia i identifique els principals eixos i accions per a reduir-ne l'empremta mediambiental.

Comprens les característiques i les implicacions de l'ecodisseny de solucions digitals en l'àmbit de l'Administració de Justícia.

Capacite sobre l'ús sostenible de la tecnologia digital en l'àmbit de l'Administració de Justícia.

Expert

Realitze l'ecodisseny de plataformes web pròpies del sector justícia.

Elabore plans de Green IT específics per a l'àmbit de l'Administració de Justícia.

Col·labore en la promoció d'accions enfocades a la disminució del dany ambiental de la tecnologia digital en el si de l'Administració de Justícia.

5. Glossari

- **Accessibilitat universal**

Condició que han de complir els entorns, els processos, els servicis, etc., així com les ferramentes i els dispositius, per a ser utilitzats per totes les persones en condicions de seguretat i adequació de la manera més autònoma possible. Pressuposa l'enfocament «disseny per a tothom».

- **Administrador d'usuaris**

Perfil competent per a la gestió de l'alta, la baixa i la modificació de dades d'usuari i credencials d'accés als sistemes informàtics de l'Administració de Justícia.

- **Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD)**

Autoritat pública i independent encarregada de vetlar per la privacitat i la protecció de dades de la ciutadania.

- **Agenda 2030**

Continuació dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (2000-2015) de l'ONU, que al seu dia van ser la primera confluència internacional per a afrontar problemes globals com l'erradicació de la pobresa extrema, entre els objectius dels quals hi ha el de «pau, justícia i institucions sòlides».

- **Alumnat**

Conjunt d'usuaris destinataris de les accions formatives relatives a la transformació digital de l'Administració de Justícia.

- **Aplicació**

Programa informàtic (software) creat per a dur a terme una tasca concreta (funcionalitat) en un dispositiu informàtic.

- **Arquitectura estratègica**

Marc d'organització d'un organisme o òrgan per a l'activitat operacional i de canvis, així com la formulació en l'àmbit executiu d'una visió a llarg termini per a establir-ne la direcció.

- **Assistència virtual**

Servici de suport administratiu o tècnic caracteritzat perquè es du a terme a través d'un agent de software des d'una ubicació remota.

- **Base de dades**

Conjunt estructurat i organitzat d'entitats de dades a què s'accedix mitjançant una computadora.

- **Big Data**

Conjunt de dades de més varietat que es presenta en volums creixents i a una velocitat superior, la qual cosa es coneix com «les tres V». Es poden utilitzar per a abordar d'una manera nova possibles problemes d'organitzacions, institucions o, fins i tot, estats.

- **Bretxa digital**

Distribució desigual, entre grups socials, relativa a l'accés o l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC).

- **Capacitat**

Aptitud inherent a totes les persones per a ser titular de drets i obligacions o deures jurídics.

- **Capacitació**

Conjunt d'activitats formatives orientades a ampliar coneixements, habilitats i aptituds per a l'acompliment de les funcions corresponents amb més eficàcia.

- **Cas d'ús**

Exemple pràctic de la funcionalitat d'un procés, sistema o solució que il·lustra un flux de treball concret.

- **Catàleg**

Llista estructurada de productes arquitectònics de caràcter similar, utilitzada com a referència. Exemple: catàleg d'estàndards tecnològics.

- **CAU**

Centre d'atenció a usuaris.

- **Certificat electrònic**

Document firmat digitalment per un prestador de servicis de certificació que associa unes dades de verificació de firma a un firmant determinat, confirmant-ne així la identitat.

- **Ciberseguretat**

També denominada «seguretat informàtica» o «seguretat tecnològica», és el conjunt de pràctiques que tenen com a objectiu protegir sistemes, xarxes i programes, a més de la informació que estos contenen.

- **Cicle de vida**

Període temporal que comprén des que el sistema o solució (aplicació informàtica) és concebut fins que deixa d'estar disponible per al seu ús.

- **Citació**

Acte de comunicació judicial pel qual es posa en coneixement de les parts o d'un tercer la data, l'hora i el lloc en què han de comparéixer per a la pràctica de determinades actuacions judicials.

- **COBIT**

Sigla corresponent a Control Objectives for Information and Related Technology (objectius de control per a la informació i la tecnologia relacionada), creats per Information Systems Audit and Control Association (ISACA) i It Governance Institute (ITGI), que proporciona un conjunt de bones pràctiques recomanades per al govern o la gestió de sistemes d'informació i tecnologia.

- **Codi ètic**

Conjunt de directrius que tenen per objecte establir les conductes acceptables per als seus membres o destinataris, constituint un compromís de qualitat i responsabilitat social adreçats a mantindre uns determinats nivells d'integritat, responsabilitat i respecte, més enllà del compliment jurídic. El Codi ètic és de compliment obligatori, per la qual cosa és de vital importància que es difonga.

- **Cogovernança**

També denominada «governança multinivell», substituïx la idea de decidir pels altres per la de decidir juntament amb els altres, treballant conjuntament entre els diferents nivells de govern o àmbits a través de sistemes de participació, cooperació, obertura, transparència i inclusivitat.

- **Col·lectius vulnerables**

Grups de persones en posició de desavantatge en relació amb l'accés a servicis o oportunitats i reconeixement de drets (accés a la justícia, accés al mercat laboral, accés als servicis digitals, etc.). Exemple: persones amb diversitat funcional.

- **Connexió wifi**

Mecanisme de connexió sense fil que permet connectar dispositius electrònics sense cables a un equip concret, normalment un encaminador.

- **Consultar**

Funció d'accedir a una aplicació informàtica o repositori de dades a fi de recollir informació registrada en estos.

- **Contingut digital**

Qualsevol tipus de contingut disponible en forma de dades digitals codificades en un format llegible per ordinador i que puga ser creat, visualitzat, distribuït, modificat i emmagatzemat mitjançant tecnologies digitals.

- **Control d'accés**

Servici de seguretat que assegura que només els usuaris amb els privilegis apropiats tinguen accés a dispositius, aplicacions o dades específiques.

- **Competència digital**

La competència digital és aquella que implica l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació per a assolir els objectius relacionats amb el treball, l'ocupabilitat, l'aprenentatge, l'ús del temps lliure, la inclusió i la participació en la societat.

- **Comunicació digital**

Tota comunicació que es fa mitjançant tecnologies digitals.

- **Creative Commons (CC)**

És una corporació sense ànim de lucre que atorga llicències públiques i flexibles a documents d'interés general perquè puguin ser utilitzats i reproduïts sense interès comercial per la resta d'usuaris. Qualsevol usuari i autor de contingut pot registrar els seus documents en CC i elegir entre diferents tipus de llicència.

- **Críticitat de la solució**

Grau de l'impacte que té cada aplicació informàtica concreta o solució en l'Administració de Justícia del país corresponent.

- **CSV**

Codi segur de verificació.

- **Quadre de comandament**

Tipus d'aplicació informàtica que permet accedir a un conjunt d'informació rellevant, mitjançant una sèrie d'indicadors, d'una manera ràpida i intuïtiva. S'utilitza per a conèixer aspectes importants de l'activitat judicial.

- **Cultura digital**

Conjunt de pràctiques, costums i formes d'interacció social dutes a terme a partir dels recursos de la tecnologia digital.

- **Drets digitals**

També denominats «ciberdrets», reconeixen el dret de les persones a l'accés, la utilització i la creació de mitjans digitals, així com el dret d'accés a les computadores, els dispositius electrònics i les xarxes de telecomunicacions necessaris per a exercir-los.

- **Digitalitzar**

Procés de convertir informació, dades o processos en format digital, és a dir, en una representació electrònica que pot ser emmagatzemada, processada i transmesa mitjançant tecnologies digitals.

Quan parlem de digitalització de documents ens referim al procés de convertir documents en paper o altres formats físics en arxius digitals, mitjançant l'escaneig, la fotografia o altres mètodes.

- **Diversitat funcional**

Terme alternatiu que se centra en les capacitats diferents que tenen les persones amb discapacitat, en lloc de les seues limitacions. Proposa un enfocament positiu de la discapacitat i evita les connotacions pejoratives de minusvàlid com a menys vàlid.

- **Dispositiu digital**

Els dispositius digitals són dispositius electrònics que utilitzen tecnologia digital per a fer una o diverses tasques.

- **Elevació**

Mecanisme mitjançant el qual un òrgan judicial envia un flux d'informació, a través d'una aplicació informàtica judicial a un òrgan judicial superior.

- **Entorn digital**

Un context o un «lloc» proporcionat per la tecnologia i els dispositius digitals, generalment transmesos a través d'internet o altres mitjans digitals, com la xarxa de telefonia mòbil.

- **Estratègia de la dada**

Pla estratègic relatiu a la utilització de les dades d'una organització, incloent-hi procediments, rols i responsabilitats per a la seua normalització, la gestió de les seues dades mestres, la integració estructurada amb dades no estructurades, així com els processos d'analítica, emmagatzematge i ús de les seues dades, entre d'altres.

- **Estructura de governança**

Orde imposat des de l'interior d'una organització, resultat de la interacció d'una multiplicitat d'agents dotats d'autoritat amb influència dels uns sobre els altres.

- **Expedient**

Conjunt de documents, escrits i dades relatives a un procediment judicial.

- **Expedient judicial electrònic (EJE)**

Conjunt de dades, documents, tràmits i actuacions electròniques, així com d'enregistraments audiovisuals corresponents a un procediment judicial, siga quin siga el tipus d'informació que continga i el format en què s'haja generat.

- **Ergonomia**

Estudi de l'adaptació de les màquines, els mobles i els estris a la persona que els fa servir habitualment per a aconseguir més comoditat i eficàcia.

- **Entorn virtual d'aprenentatge (EVA)**

Plataforma web on s'integren els components digitals dels programes d'estudi, generalment dins de les institucions educatives.

- **Firma electrònica**

Conjunt de dades electròniques que acompanyen o es vinculen a un document electrònic i les funcions bàsiques de les quals són identificar el firmant i assegurar tant la integritat del document firmat com el no-repudi d'este.

- **Garanties processals**

Conjunt de mecanismes que tenen com a objectiu protegir els drets fonamentals i les garanties processals dins del procés. Exemples: presumpció d'innocència, dret a la immediatesa i contradicció de la prova.

- **Gestió del canvi**

Procés complex, estratègic i planificat orientat a la millora contínua que permet adaptar-se i respondre de manera àgil i eficaç a les noves exigències o situacions que es generen en contextos dinàmics.

- **Fita**

Tasca que simbolitza la consecució d'un assoliment important en el projecte. Constituïx una manera de conèixer l'avanç del projecte sense necessitat d'estar-ne familiaritzat amb els detalls.

- **Ferramenta digital**

Softwares d'aplicació que s'encarreguen de donar a l'usuari una gran facilitat en el desenvolupament de les activitats diàries en àrees com el treball, l'educació i els processos econòmics; estes ferramentes es poden connectar de la mateixa manera a diversos dispositius alhora.

- **Empremta digital**

Els registres i les dades de la interacció d'un individu amb un entorn digital constituïxen la seua empremta digital.

- **Identitat digital**

Informació, en el sentit de conjunt d'atributs, utilitzada per un sistema informàtic per a representar un agent extern, que pot ser tant una persona com una organització, aplicació o dispositiu.

- **Impulsor del canvi**

Condicó externa o interna que motiva un país, una institució o un òrgan a redefinir-ne les metes o processos. Exemple: la demanda d'una justícia més accessible.

- **Incidència**

Interrupció no planificada d'un servici (en este cas, d'un sistema o aplicació informàtica) o reducció de la seua qualitat.

- **Infraestructura tecnològica**

Conjunt de sistemes (computadores, equips de xarxa i emmagatzematge, entre altres elements físics), inclosa la seua forma de gestió.

- **Intel·ligència artificial (IA)**

Aquella intel·ligència expressada per sistemes de computació (màquines, processadors o software) que imiten la intel·ligència humana per a dur a terme determinades funcions i que tenen la capacitat de millorar a partir de la informació que recopilen. Exemple: assistent conversacional.

- **Interfície**

Connexió que es dona de manera física i en l'àmbit d'utilitat entre dispositius o sistemes informàtics.

- **Internet**

Conjunt descentralitzat de xarxes de comunicació interconnectades que utilitzen la família de protocols TCP/IP i garantixen que les xarxes físiques heterogènies que la componen funcionen com una xarxa lògica única, d'abast mundial.

- **Interoperabilitat**

Capacitat de comunicació entre diferents equips de treball, òrgans o departaments, o entre sistemes o equips informàtics en diferents formats, que inclou l'intercanvi d'informació, així com la seua interpretació, possibilitant l'accessibilitat des de diferents àmbits i entorns respectivament.

- **Intervinent**

Subjecte jurídic que pretén, o davant del qual es pretén, una tutela jurisdiccional concreta i que, afectat pel pronunciament judicial corresponent, assumix els drets, les càrregues i les responsabilitats inherents al procés.

- **Itineració**

Mecanisme per a enviar i rebre fluxos d'informació, a través d'una aplicació informàtica judicial, entre una sèrie d'òrgans judicials integrats.

- **Llicència d'ús**

És l'autorització o permís que dona un titular de drets d'autor perquè una altra persona utilitze l'obra de la manera assenyalada en el permís. Esta autorització pot o no estar subjecta a un pagament, la qual cosa dependrà del titular dels respectius drets.

- **Lideratge transformacional**

Concepte introduït per James MacGregor Burns; és aquell tipus de lideratge desenvolupat pels individus amb capacitat per a influir en la motivació, la percepció i l'expectativa de les persones amb qui treballa. El lideratge transformacional inspira i acompanya (les organitzacions/equips de treball) en els processos d'innovació i canvi.

- **Líder del canvi**

Persona que dirigeix i du a terme la planificació, l'organització i la coordinació de les intervencions amb què determinar els canvis necessaris per a la renovació de l'organització i que n'és responsable.

- **Metadades**

Aquelles dades que descriuen altres dades, és a dir, n'ofereixen informació sobre el contingut, les condicions, la disponibilitat o la qualitat, entre altres característiques.

- **Notificació electrònica**

Aquella que substituïx la firma del justificant de recepció de la notificació tradicional en paper per l'ús de la firma electrònica en la seua electrònica corresponent. La persona destinatària de la notificació o aquelles autoritzades poden accedir a la notificació, prèvia identificació amb certificat de firma electrònica reconeguda.

- **Operador (Administració de Justícia)**

Persona, organització o sistema que es relaciona amb l'Administració de Justícia, siga des de dins (persones servidores públiques, funcionaris o empleats públics) o des de fora (professionals com advocats, psicòlegs, etc.).

- **Operadors booleans**

Dades primitives utilitzades generalment en llenguatges de programació.

- **Operació**

Gestió periòdica dels servicis i sistemes d'informació. També es referix a qualsevol activitat o transacció predefinida. Exemple: fer una còpia de seguretat de les dades d'un servidor.

- **Perfil**

Conjunt d'un o més estàndards bàsics i, si escau, la identificació de les classes, els subconjunts, les opcions i els paràmetres d'eixos estàndards bàsics, necessaris per a realitzar una funció determinada en una aplicació o sistema informàtic.

- **Petició de servici**

Sol·licitud d'un usuari per a accedir a un servici o funcionalitat d'este o per a obtindre informació o formació sobre el seu funcionament.

- **Plataforma de solucions**

Conjunt de components tecnològics de *hardware* i *software* que oferixen servicis per a ser utilitzats i donar suport a les aplicacions.

- **Política de privacitat**

Una política de privacitat és una presentació per escrit de totes les mesures que aplica una organització per a garantir la seguretat i l'ús lícit de les dades dels usuaris que recull en el context de la relació contractual.

- **Portafolis**

Conjunt de programes o projectes que persequixen assolir objectius estratègics i els continguts dels quals són quantificables.

- **Xarxa de comunicació**

Conjunt de productes, conceptes i servicis que permeten la connexió dels sistemes informàtics per a la transmissió de dades i d'altres (com el vídeo) entre diferents sistemes.

- **Registrar**

Acció d'introduir les dades d'entrada aportades i requerides per cada aplicació informàtica per a l'alta d'un nou apunt.

- **Recursos digitals**

Qualsevol contingut publicat en format llegible per ordinador. Referent a això, els recursos digitals engloben qualsevol tipus de contingut digital que siga immediatament comprensible per a un usuari.

- **Repositori**

Sistema que gestiona totes les dades d'una organització, inclosos models de dades i de processos, així com altres tipus d'informació.

- **Router**

Denominat també «encaminador», dispositiu que permet la interconnexió de computadores que funcionen en el marc d'una xarxa i la funció del qual és establir la ruta que destinarà a cada paquet de dades dins de la xarxa informàtica.

- **Seu Judicial Electrònica**

Adreça electrònica disponible per als ciutadans i professionals de la Justícia a través de xarxes de telecomunicacions, la titularitat, gestió i administració de les quals correspon a cadascuna de les administracions competents en matèria de Justícia.

- **Seguretat de la informació**

Conjunt de mesures i tècniques utilitzades per a controlar i salvaguardar totes les dades que es manipulen dins d'una organització o institució i assegurar que estes no isquen del sistema establert.

- **Sistema de comunicacions**

Conjunt d'actius (mitjans de transmissió, nodes de commutació, interfícies i dispositius de control) que estableixen la connexió entre els usuaris i els dispositius.

- **Software**

Equipament lògic i intangible d'un ordinador. Inclou totes les aplicacions informàtiques, com processadors de textos, fulls de càlcul, editors d'imatges, reproductors d'àudio, etc.

- **Solució**

Producte que satisfà les necessitats específiques per a l'activitat pròpia de l'Administració de Justícia i que es pot parametritzar i disposar amb els requeriments tècnics i operatius necessaris per a la seua instal·lació i posada en marxa.

- **Sostenibilitat**

Desenvolupament que aconsegueix satisfer les necessitats actuals sense comprometre la capacitat de les generacions futures de satisfer les seues, garantint l'equilibri entre creixement econòmic, cura del medi ambient i benestar social.

- **Subhasta judicial electrònica**

També denominada «subhasta judicial telemàtica», és aquella subhasta judicial que es fa a través d'una aplicació informàtica. Per a això, cal que els interessats estiguen donats d'alta com a usuaris en el sistema i hi accedisquen amb un mètode d'identificació segur.

- **Stakeholders**

L'*stakeholder* o «part interessada» fa referència a totes aquelles persones, actors o ens afectats per les activitats i les decisions d'una empresa o organització.

- **Talent digital**

Conjunt d'habilitats relatives a les noves tecnologies, inclosos els coneixements teoricopràctics en programes ofimàtics, aplicacions de videoconferències, programes de disseny i presentació, a més de creativitat digital.

- **Tecnologia de la informació (TI)**

Aquella que comprén els diferents àmbits relacionats amb la informàtica o la computació, com ara continuïtat, interfície, gestió de processos, comunicació, legislació, computadores, gestió de continguts, hardware, gestió de la informació, internet, xarxes, programació i software, gestió de projectes, seguretat, estàndards, emmagatzematge, comunicacions de veu i dades, entre moltes altres coses.

- **Tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC)**

És un terme extensiu per a les tecnologies de la informació (TI), la integració de les telecomunicacions (línies telefòniques i senyals sense fil) i les computadores, així com el *software* necessari, *middleware*, emmagatzematge, sistemes i producció audiovisuals, que permeten als usuaris accedir, emmagatzemar, transmetre i manipular informació.

- **Treball deslocalitzat**

El lloc de treball deslocalitzat permet teletreballar de manera segura i reduir al mínim la interacció social entre els agents que interactuen amb l'Administració de Justícia; a més, millora la conciliació de la vida laboral i familiar dels professionals.

- **Tramitació electrònica d'informes pericials**

Servici per a la gestió d'expedients electrònics de l'àmbit de la medicina legal. Permet definir fluxos de tramitació, a més d'oferir plantilles/proformes i permetre la firma digital d'informes.

- **Tramitar**

Acció de donar curs a un procediment conforme als tràmits establits legalment per cada país per al seu correcte desenvolupament i resolució, així com les anotacions corresponents que en certifiquen l'autenticitat.

- **Transformació digital**

Procés d'incorporació de tecnologies informàtiques als processos o estratègies d'una organització, òrgan o fins i tot país o estat, que requerix un examen i una reinvençió de la seua pròpia organització, des dels seus fluxos de treball, passant per les habilitats dels seus recursos humans fins a la seua infraestructura.

- **Traçabilitat**

Propietat del resultat d'una mesura o del valor d'un estàndard vinculat a referències especificades.

- **Unitat jurisdiccional**

Principi a través del qual la jurisdicció és única i exercida pels jutjats i tribunals previstos en la llei corresponent, segons el país, sense perjuí de les potestats jurisdiccionals reconegudes a altres òrgans.

- **URL**

Acrònim de *Uniform Resource Locator*. Es tracta de l'adreça de cada pàgina web, i és única i específica. Cada pàgina o recurs va enllaçat a una URL.

- **Usabilitat**

Capacitat d'un *software* de ser comprés, après i utilitzat per a l'usuari, en condicions específiques d'ús.

- **Versió**

Conjunt de *hardware*, *software*, documentació, processos o altres components necessaris per a implementar un o més canvis aplicats a una aplicació informàtica concreta. Els continguts de cada versió es gestionen, proven i despleguen com una única entitat (producte).

- **VPN**

Xarxa privada virtual (*Virtual Private Network*). Es tracta d'una tecnologia que permet crear una connexió segura i xifrada entre dispositius a través d'una xarxa pública, com internet.

6. Referències

- Brečko, B. i Ferrari, A. (2016). Marco de cibercompetencias para los consumidores.
- Bianchi, G., Pisiotis, U. i Cabrera Giraldez, M. (2022). GreenComp The European sustainability competence framework (No. JRC128040). Joint Research Centre (Seville site).
- Cabero, J.; Lorente, M. C. (2010) «Comunidades virtuales para el aprendizaje» [article en línia]. EDUTEC, Revista Electrónica de Tecnología Educativa. Núm. 34 / desembre 2010. ISSN 113519250. [Data de consulta: 31/01/2023].
- COM (2020) Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comité Econòmic i Social Europeu i al Comité de les Regions. Garantizar la justicia en la UE: estrategia europea sobre la formación judicial para 2021-2024.
- Centeno, C. (2020). DigComp at Work Implementation Guide. Okeeffe, W. editor(s), EUR 30204 EN, Oficina de Publicacions Oficials de la Unió Europea, Luxemburg, 2020, ISBN 978-92-76-18581-9, doi:10.2760/936769, JRC120645.
- Campos Acuña, C. (2022). Competencias digitales de los empleados públicos: la base de la transformación digital a través de las personas, 371-401.
- COM (2022) Comissió Europea - Declaración Europea sobre los Derechos y Principios Digitales para la Década Digital.
- Consell de la Unió Europea, 2020/C 342 I/01. Presidència. Conclusiones del Consejo «Acceso a la justicia: aprovechar las oportunidades de la digitalización» Text acordat pel Coreper.
- García-Gutiérrez, J. (2013). Aproximación ética a la competencia digital. Los niveles de uso y sentido en ámbitos educativos virtuales. Education in the Knowledge Society (EKS), 14(3), 121-145.
- (Govern d'Espanya, 2021). Pla nacional de competències digitals-Agenda Digital 2026.

- Plan de Digitalización de las Administraciones Públicas 2021-2025. Estrategia en materia de Administración Digital y Servicios Públicos Digitales.
- INTEF (2017). Marc comú de competència digital docent – Setembre, 2017.
- Institut Nacional d'Administracions Públiques INAP (2022). Marc de competències digitals de les empleades i els empleats públics v2.
- Kamylyis, P., Punie, Y. i Devine, J., Promoting Effective Digital-Age Learning: A European Framework for Digitally Competent Educational Organisations, EUR 27599 EN, Oficina de Publicacions Oficials de la Unió Europea, Luxemburg, 2015, ISBN 978-92-79-54005-9, doi:10.2791/54070, JRC98209. Traducció INTEF-Ministeri d'Educació Cultura i Esport. Espanya 2016.
- Ministeri de Justícia (2021) Justícia 2030. Transformando el ecosistema del Servicio Público de Justicia. Secretaria General Tècnica, Ministeri de Justícia.
- Pla estratègic 2021-2024 (Centre d'Estudis Jurídics, 2021).
- Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR) (2021).
- Redecker, C. (2020). Marc europeu per a la competència digital dels educadors: DigCompEdu. Secretaria General Tècnica del Ministeri d'Educació i Formació Professional d'Espanya.
- Riofrío Martínez-Villalba, J. C. (2014). Fourth Wave of Human Rights: The Digital Rights (La quarta onada de drets humans: Els drets digitals). Revista latinoamericana de derechos humanos, 25(1).
- Secretaria d'Estat de Digitalització i Intel·ligència Artificial del Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital, (2021). Carta espanyola de drets digitals, com a part de l'Agenda Espanya Digital 2025.
- Vuorikari, R., Kluzer, S. i Punie, Y., «DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens - With new examples of knowledge, skills and attitudes», EUR 31006 EN, Oficina de Publicacions Oficials de la Unió Europea, Luxemburg, 2022, ISBN 978-92-76-48883-5, doi:10.2760/490274, JRC128415.

7. Marc normatiu

7.1 Àmbit europeu

- Directiva (UE) 2016/680, de 27 d'abril de 2016.
- Reglament (UE) 2016/679, de 27 d'abril de 2016 (RGPD).
- Reglament (UE) 2021/694, de 29 d'abril de 2021 (Reglament del programa Europa Digital).

7.2 Àmbit estatal

- Constitució Espanyola. BOE núm. 311, de 29/12/1978.
- Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals. BOE núm. 269, de 10/11/1995.
- Llei 34/2002, d'11 de juliol, de Servicis de la Societat de la Informació i de Comerç Electrònic. BOE núm. 166, de 12/07/2002.
- Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les TIC en l'Administració de Justícia. BOE núm. 160, de 06/07/2011.
- Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques. BOE núm. 236, de 02/10/2015.
- Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques. BOE núm. 236, de 02/10/2015.
- Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i Garantia dels Drets Digitals. BOE núm. 166, de 12/07/2002.
- 121/000098 Projecte de Llei Orgànica d'eficiència organitzativa del Servei Públic de Justícia, per la qual es modifica la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, per a la implantació dels Tribunals d'Instància i les Oficines de Justícia en els municipis (BOCG Congrés dels Diputats, sèrie A, núm. 98-1, de 22 d'abril de 2022).

- 121/000116 Projecte de Llei de Mesures d'Eficiència Digital del Servei Públic de Justícia. (BOCG Congrés dels Diputats, núm. 116-1, de 12 de setembre de 2022).
- 121/000097 Projecte de Llei de Mesures d'Eficiència Processal del Servei Públic de Justícia. (BOCG Congrés dels Diputats, núm. 97-1, de 22 d'abril de 2022).
- Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i Garantia dels Drets Digitals. BOE núm. 166, de 12/07/2002.
- Llei 10/2021, de 9 de juliol, de Treball a Distància. BOE núm. 164, de 10/07/2021.
- Resolució, de 4 de maig de 2022, de la Direcció General d'Avaluació i Cooperació Territorial, per la qual es publica l'Acord de la Conferència Sectorial d'Educació sobre l'actualització del Marc de referència de la competència digital docent. (BOE núm. 116. Dilluns 16 de maig de 2022. Sec. III. Pàg. 67979).
- Reial Decret 488/1997, de 14 d'abril, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives al treball amb equips que inclouen pantalles de visualització. BOE núm. 97, de 23/04/1997.
- Reial Decret 453/2020, de 10 de març, pel qual es desenvolupa l'estructura orgànica bàsica del Ministeri de Justícia i es modifica el Reglament del Servei Jurídic de l'Estat, aprovat pel Reial Decret 997/2003, de 25 de juliol. BOE núm. 63, de 12/03/2020.
- Reial Decret 203/2021, de 30 de març, pel qual s'aprova el Reglament d'actuació i funcionament del sector públic per mitjans electrònics. BOE núm. 77, de 31/03/2021.
- Reial Decret 193/2023, de 21 de març, pel qual es regulen les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació de les persones amb discapacitat per a l'accés i utilització dels béns i servicis a disposició del públic. BOE núm. 69, de 22 de març de 2023, pàgines de 42707 a 42725 (19 pàg.).

Centre d'Estudis Jurídics

Financiado por la Unión Europea
NextGenerationEU

GOBIERNO
DE ESPAÑA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE JUSTICIA

Centre de
Estudis
Jurídics